

Odredbe regulative koja regulira tržište Europske unije za trgovanje emisijama stakleničkih plinova zloupotrebljavaju se na način da se ta sredstva ulažu u industrije koje proizvode struju od ugljena, upozorila je 31 europska organizacija koja se bavi zagovaranjem ukidanja korištenja fosilnih goriva, a u skladu s deklariranim načelima i vrijednostima pariškog klimatskog sporazuma.

Putem EU ETS sustava Unija može ubrzati tranziciju prema obnovljivim izvorima energije boljom kontrolom nad cijenom ugljika i njegovih subvencija. Organizacije upozoravaju da članak 10c EU ETS sustava omogućava zemljama s nižim stupnjem obnovljivih izvora energije u ukupnoj ekonomiji subvencije za emisije ugljika na elektranama pod uvjetom da se ista količina sredstava uloži u modernizaciju i diverzifikaciju energetske sustava. Takve se subvencije primarno odnose na one zemlje članice čiji je nacionalni BDP manji od 60 posto EU prosjeka – Bugarsku, Češku, Hrvatsku, Estoniju, Litvu, Latviju, Mađarsku, Poljsku, Rumunjsku i Slovačku.

Podupiratelji šeme trgovanja emisijama fosilnih goriva, uglavnom oni koji na njoj zarađuju, tvrde kako je ona nužna da bi “cijene struje ostale pristupačne kućanstvima i industriji”, no prešućuju drugi dio ove rečenice “uz zadržavanje ili povećanje zarade”.

Organizacije očekuju od Komisije da povisi cijenu ugljika i smanji višak koji se ostvaruje njegovim trgovanjem, te da zatim linearno poveća očekivanja za smanjivanje emisije stakleničkih plinova. Trenutni cilj od 30 posto već je sad bez mnogo truda lako ostvarljiv, pa je taj postotak povećan na 40 posto do 2030, što je također realna brojka. S obzirom na brojne sve veći broj projekata skladištenja solarne energije i činjenice da cijena ove struje postaje sve dostupnija, a u nekim je zemljama čak postala jeftinija od nafte, argumenti o nužnosti fosilnih goriva jednostavno više ne stoje.

Međutim, kako bi se ovaj smjer promijenio, potrebna je reforma ETS sustava koja bi ukinula sve subvencije za fosilna goriva i povećala cijenu ispuštanja stakleničkih plinova u atmosferu. No, velike su sumnje među ekološkim organizacijama da će EU prihvatiti ovakvu reformu, strahuje se umjesto toga da će Komisija i dalje odobravati subvencije za fosilna goriva.

Među najvećim protivnicima ukidanju subvencija na fosilna goriva nalazi se i Poljska čije su ekonomija i industrija već oštećene otkazivanjem gradnje novih plinovoda, ali i potencijalnom gradnjom Sjevernog toka 2 čime bi Poljska izgubila milijarde eura u tranzitnim porezima, stoga nije nimalo čudno da Poljska i dalje inzistira na ugljenu. No treba imati na umu da se ovdje ne radi o nerazumnom problemu slavenskog mentaliteta, već strukturnoj poziciji Poljske čija industrija još uvijek značajno ovisi o fosilnim gorivima. EU

svojim odlukama koje ne vode računa o ravnomjernom razvoju Unije postavlja Poljsku u nezgodnu poziciju i gura ju u daljnju ovisnost o fosilnim gorivima. Stoga je suštinski pogrešna perspektiva u kojoj su zemlje periferije iracionalno protiv obnovljivih izvora energije, za razliku od prosvijetljenih zemalja centra Europe.

izvor: bilten.org